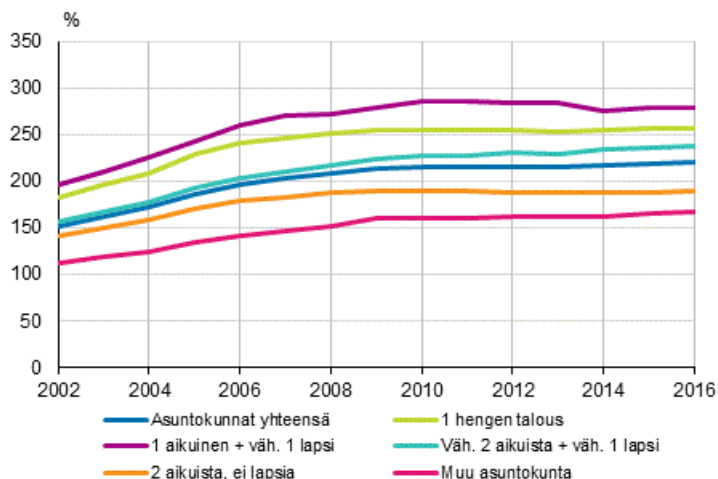

Velkaantumistilasto 2016, velkaantumisasteet

Asuntovelallisilla asuntovelkaa 97 220 euroa

Asuntovelallisilla oli vuonna 2016 velkaa keskimäärin 220 prosenttia käytettävissä olevista tuloistaan. Eniten velkaa suhteessa tuloihin oli yksinhuoltajilla, 279 prosenttia sekä yhden aikuisen asuntokunnilla, 256 prosenttia. Myös kahden huoltajan lapsiperheiden velkaantumisaste oli keskimääräistä suurempi, 237 prosenttia. Asuntovelallisilla asuntokunnilla oli asuntovelkaa keskimäärin 97 220 euroa, mikä oli 1,2 prosenttia edellisvuotista enemmän.

Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasteet perhetyypeittäin 2002–2016, %

Velallisia asuntokuntia oli 1,4 miljoonaa vuonna 2016 ja niillä velkaa kaikkiaan 117,8 miljardia euroa. Veloista oli asuntovelkoja 85,5 miljardia euroa, elinkeinotoimintaa ja tulonhankintaa varten otettua velkaa 7,2 miljardia ja muuta velkaa, joita ovat esimerkiksi kulutukseen tai suurehkoihin hankintoihin otetut velat, 25,1 miljardia euroa. Kaikkiaan velat kasvoivat edellisvuodesta reaalisesti 2,2 prosenttia. Asuntovelat kasvoivat 1,5 ja elinkeinotoiminnan ja tulolähteen velat 2,7 prosenttia. Eniten, 4,7 prosenttia edellisvuodesta, kasvoivat muut velat.

Useimmin asuntovelallisia olivat kahden huoltajan lapsiperheet. Lapsiperheiden asuntovelat olivat suurempia kuin lapsettomien asuntokuntien. Kahden huoltajan lapsiperheillä oli asuntovelkaa keskimäärin 130 790

ja yksinhuoltajilla 88 660 euroa. Lapsettomilla asuntokunnilla asuntovelkaa oli vähemmän, mutta niiden velkaantuneisuus vaihteli huomattavasti iän mukaan. Kaikilla kahden aikuisen lapsettomilla asuntokunnilla oli asuntovelkaa keskimäärin 83 590 ja yhden hengen asuntokunnilla 65 980 euroa.

Asuntovelallisia asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot, oli 254 000 eli 29 prosenttia asuntovelallisista asuntokunnista. Eniten velkaa suhteessa tuloihin oli Ahvenanmaan, pääkaupunkiseudun ja muun Helsinki-Uusimaan asuntokunnilla. Ahvenanmaalla 41 prosentilla, pääkaupunkiseudulla 36 prosentilla ja muualla Helsinki-Uudellamaalla 34 prosentilla asuntovelallisista asuntokunnista velat olivat vähintään kolminkertaiset vuosituloihin verrattuna. Muualla Suomessa neljänneksellä asuntovelallisista oli velkaa yli kolme kertaa vuositulojen verran.

Tuloihin suhteutettuna velat olivat sitä suuremmat mitä pienituloisempi asuntokunta oli. Alimpaan tuloviidennekseen kuuluvista asuntovelallisista asuntokunnista 44 prosentilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot, kun niin paljon velkaa oli ylimpään viidennekseen kuuluvista 23 prosentilla. Keskimäärin alimpaan tuloviidennekseen kuuluvilla asuntokunnilla oli asuntovelkaa 64 990 euroa ja ylimpään tuloviidennekseen kuuluvilla 124 590 euroa.

Vuonna 2016 asuntokunnat maksoivat korkoja 1,7 miljardia euroa, mikä oli kymmenen prosenttia edellisvuotista vähemmän. Velallista asuntokuntaa kohti korkomenot olivat 1 190 euroa. Asuntovelalliset asuntokunnat maksoivat asuntoveloistaan korkoja keskimäärin 1 090 euroa, mikä oli 14 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Vuoteen 2002 verrattuna asuntokuntien korkomenot olivat reaalisesti 40 prosenttia pienemmät, vaikka niiden velat ovat tänä aikana yli kaksinkertaistuneet.

Sisällys

Velat kasvoivat kaksi prosenttia.....	4
Lapsiperheillä usein asuntovelkaa.....	5
Asuntokuntien velkojen nopein kasvu taittunut.....	7
Nuorilla asuntovelallisilla usein paljon velkaa.....	7

Taulukot

Taulukko 1. Asuntokuntien luku ja velat vuonna 2016.....	6
Taulukko 2. Asuntokunnat joilla velkaa vähintään 100 000 tai 200 000 euroa 2016.....	6
Taulukko 3. Asuntokuntien velkaantumisaste ikäluokittain vuosina 2002-2016, %	7
Taulukko 4. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasteet ikäluokittain 2002-2016, %.....	8
Taulukko 6. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisaste suuralueittain 2002-2016, %.....	9
Taulukko 5. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasteet tuloviidenneksittäin 2002-2016, %.....	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Asuntovelallisten asuntokuntien luku asuntovelan suuruuden mukaan 2016	11
Liitetaulukko 2. Velallisten asuntokuntien luku ja osuus veloista velkaantumisasteen mukaan vuonna 2016	11
Liitetaulukko 3. Asuntovelalliset asuntokunnat velkaantumisasteen mukaan 2016	13
Liitetaulukko 4. Velallisten asuntokuntien luku ja velkaantumisasteet 2016.....	14

Kuviot

Kuvio 1. Asuntokuntien velat vuosina 2002–2016, vuoden 2016 rahassa.....	4
Kuvio 2. Asuntokuntien korot velkalajeittain 2002–2016, vuoden 2016 rahassa.....	5
Kuvio 3. Asuntokunnat, joilla velkaa vähintään kolme tai viisi kertaa vuositulot perhetyypin ja viitehenkilön iän mukaan 2016.....	8
Kuvio 4. Asuntovelalliset asuntokunnat, joilla velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot viitehenkilön iän mukaan 2002–2016.....	9

Velkaantumistilaston laatuseloste.....	15
--	----

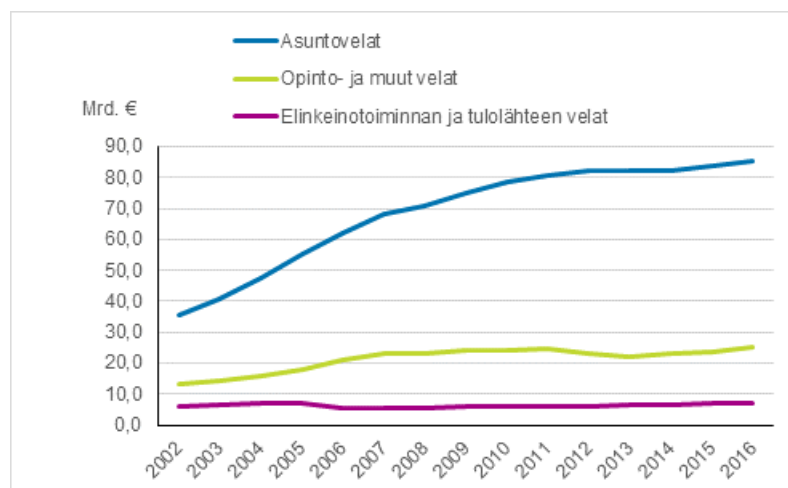
Velat kasvoivat kaksi prosenttia

Vuonna 2016 oli velallisia asuntokuntia 1 392 300 ja niillä velkaa kaikkiaan 117,8 miljardia euroa. Velat kasvoivat edellisvuodesta reaalisesti 2,2 prosenttia. Asuntovelat kasvoivat 1,5 ja elinkeinotoiminnan ja tulolähteen velat 2,7 prosenttia. Eniten, 4,7 prosenttia edellisvuodesta, kasvoivat muut velat, joita ovat esimerkiksi kulutukseen tai suurehkoihin hankintoihin kuten autoa tai loma-asuntoa varten otetut velat sekä opintovelat.¹⁾

Velallisia asuntokuntia oli hieman yli puolet eli 52 prosenttia kaikista asuntokunnista. Asuntovelallisia asuntokuntia oli kolmannes kaikista eli 879 500 asuntokuntaa. Veloista 85,5 miljardia euroa eli 73 prosenttia oli asuntovelkoja. Keskimäärin asuntovelallisilla oli asuntovelkaa 97 220 euroa, mikä oli 1,2 prosenttia edellisvuotista enemmän.

Elinkeinoimintaa ja tulonhankintaa varten otettua velkaa oli 80 200 asuntokunnalla kaikkiaan 7,2 miljardia euroa. Keskimäärin asuntokunnilla oli elinkeinotoiminnan tai tulonhankinnan velkaa 89 760 euroa, mikä oli 2,3 prosenttia edellisvuotta enemmän. Muuta velkaa oli 965 600 asuntokunnalla yhteensä 25,1 miljardia euroa. Velallista asuntokuntaa kohti muuta velkaa oli 25 980 euroa. Ne kasvoivat edellisvuodesta 7,5 prosenttia.

Kuvio 1. Asuntokuntien velat vuosina 2002–2016, vuoden 2016 rahassa

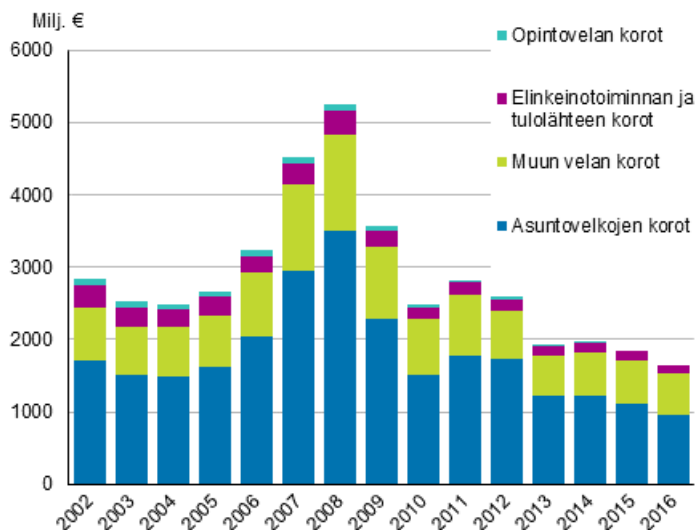
Viime vuosikymmenellä kotitaloudet velkaantuivat nopeasti ja erityisesti asuntovelat kasvoivat selvästi vuosikymmenen loppupuolelle asti. Asuntokuntien kaikki velat kasvoivat vuodesta 2002 vuoteen 2016 reaalisesti 112 prosenttia. Asuntovelat kasvoivat tänä aikana eniten, 139 prosenttia. Asuntovelat kasvoivat erityisesti viime vuosikymmenen keskivaiheilla, jolloin ne kasvoivat reaalisesti yli kymmenen prosentin vuosivauhtia. Sen jälkeen on velkojen kasvuvauhti hidastunut ja viime vuosina ovat muut velat kasvaneet asuntovelkoja nopeammin. Elinkeinoiminnan ja tulolähteen velkoja asuntokunnilla oli vuonna 2016 reaalisesti 60 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2002. Muut velat mukaan lukien opintovelat kasvoivat samana aikana 85 prosenttia. Velkakehityksen tarkastelua kuitenkin vaikeuttavat verotuskäytännön muutokset viime vuosina.²⁾

1) Tuloverotuksessa ei vuodesta 2015 lähtien voi enää vähentää opintolainan korkoja tuloverotuksessa, eikä verottaja kerää rahoituslaitoksilta niistä tietoja eritellysti. Tilastossa opintovelat sisältyvät vuodesta 2015 lähtien muihin velkoihin ja opintovelkojen korot muihin korkoihin.

2) Vuodesta 2012 lähtien muut velat eivät ole vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa, sillä verohallinto on muuttanut ohjeistustaan niiden ilmoittamisesta rahoituslaitosten vuosi-ilmoituksilla. Vuodesta 2012 lähtien velkatietoja ei tarvitse antaa kuluttajansuojalain 7 luvun 7 §:n 1 kohdassa tarkoitetuista jatkuvista luotoista. Jatkuvia luottoja ovat esimerkiksi yleis- ja erityisluottokorttiluotot, luotolliset tilit sekä muut luotot, joita kuluttaja voi luottorajan puitteissa käyttää jatkuvasti ilman luotonantajan erillistä luottopäätöstä. Muutos vaikuttaa muiden velkojen kokonaissummaan, mutta erityisesti velallisten lukumääriin. Tällaiset luotot ovat enimmäkseen pienehköjä, joidenkin satojen tai muutaman tuhannen euron luokkaa olevia, mutta niitä on monilla. Tarkkaa arviota siitä, paljonko muita velkoja jäi vuoden 2012 vuosi-ilmoitusmenettelymuutoksen takia ilmoittamatta, on vaikea tehdä, koska näitä luottoja ei verottajan aineistossa ole eroteltu. Luotto-kantatilaston ja Suomen Pankin tilastojen sekä vuosi-ilmoitusaineiston luottokohtaisten tietojen perusteella vaikutus oli noin 1,5-2,5 miljardia euroa eli 8-11 prosenttia muista veloista ja 2-3 prosenttia kaikista veloista vuonna 2012. Muutos vaikuttaa paitsi velkojen kokonaissummiin ja velallisten lukumääriin myös velallista kohti laskettuihin keskimääräisiin velkoihin. Vuonna 2012 asuntokuntia, joilla oli muuta velkaa, oli 325 000 edellisvuotista vähemmän.

Asuntokuntien korkomenot pienenivät edelleen velkojen kasvusta huolimatta. Vuonna 2016 asuntokunnat maksoivat korkoja 1,7 miljardia euroa, mikä oli kymmenen prosenttia edellisvuotista vähemmän. Vuoteen 2002 verrattuna asuntokuntien korkomenot olivat reaalisesti 40 prosenttia pienemmät, vaikka niiden velat ovat tänä aikana yli kaksinkertaistuneet. Suurimmillaan korkomenot olivat vuosina 2008, jolloin asuntokunnat maksoivat korkoja vuoden 2016 rahassa 5,2 miljardia euroa.

Kuvio 2. Asuntokuntien korot velkalajeittain 2002–2016, vuoden 2016 rahassa

Keskimäärin korkomenot olivat 1 190 euroa velallista asuntokuntaa kohti vuonna 2016, kun ne edellisvuonna olivat 1 320 euroa. Asuntovelalliset asuntokunnat maksoivat asuntoveloistaan korkoja keskimäärin 1 090 euroa, mikä oli 14 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Velallisista asuntokunnista 62 prosenttia eli 860 900 asuntokuntaa maksoi korkoja korkeintaan 1 000 euroa ja kolme prosenttia eli 36 600 asuntokuntaa yli 5 000 euroa. Vuonna 2008 asuntokuntia, joiden korkomenot olivat nykyrahassa vähintään 5 000 euroa, oli yli kymmenen kertaa enemmän, 384 500 asuntokuntaa eli 26 prosenttia velallista asuntokunnista.

Lapsiperheillä usein asuntovelkaa

Asuntovelat vaikuttavat eniten kotitalouksien velkaantumiseen. Asuntovelat ovat usein suuria ja niitä maksetaan pitkään, joten selvästi suurin osuus kotitalouksien lainakannasta on asuntovelkoja. Kahdella kolmesta asuntokunnista ei kuitenkaan ole asuntovelkaa ja suuret asuntovelat ovat tyypillisiä lähinnä tietyissä elinvaiheissa oleville perheille. Alueittainkin asuntovelkojen määrät vaihtelevat melko paljon.

Useimmin asuntovelallisia olivat kahden huoltajan lapsiperheet. Asuntokunnista, joissa oli vähintään kaksi aikuista sekä lapsia, oli 71 prosenttia asuntovelallisia vuonna 2016. Lapsiperheiden asuntovelat olivat suurempia kuin lapsettomien asuntokuntien. Kahden huoltajan lapsiperheillä oli asuntovelkaa keskimäärin 130 790 euroa (Taulukko 1). Kahden huoltajan lapsiperheillä oli muita asuntokuntia useammin muutakin kuin asuntovelkaa. Yksinhuoltajatalouksilla asuntovelkaa oli suhteellisen harvoin, mutta ne olivat kohtalaisen suuria. Yhden aikuisen sekä vähintään yhden lapsen muodostamista asuntokunnista oli asuntovelallisia 38 prosenttia ja heillä asuntovelkaa keskimäärin 88 660 euroa.

Lapsettomilla asuntokunnilla asuntovelkaa oli vähemmän, mutta niilläkin suuret velat olivat yleisimpiä nuorilla. Yhden hengen asuntokunnista harvemmalla kuin joka viidennellä oli asuntovelkaa, mutta lapsettomien asuntokuntien velkaantuneisuus vaihteli huomattavasti iän mukaan. Asuntovelallisia yksinasuvista olivat useimmin 35–44-vuotiaat, joista 37 prosentilla oli asuntovelkaa. Kahden aikuisen lapsettomilla asuntokunnilla asuntovelkaa oli useammin kuin yhden hengen asuntokunnilla, kaikkiaan 30 prosentilla asuntokunnista. Sellaisistakin useimmin velkaa oli 35–44-vuotiaiden asuntokunnilla, joista

asuntovelkaisia oli 60 prosenttia. Kaikilla kahden aikuisen lapsettomilla asuntokunnilla oli asuntovelkaa keskimäärin 83 590 ja yhden hengen asuntokunnilla 65 980 euroa.

Taulukko 1. Asuntokuntien luku ja velat vuonna 2016

Perhetyyppi ja ikä	Velallisia asuntokuntia	Osuus asuntokunnista, %	Velat keskimäärin, €	Asuntovelallisia asuntokuntia	Osuus asuntokunnista, %	Asuntovelat keskimäärin, €
Yhteensä	1 392 264	53	84 602	879 531	33	97 215
1 hengen talous	402 247	36	46 757	207 915	18	65 979
- 24	52 122	47	15 011	5 646	5	84 043
25 - 34	93 147	57	48 125	40 379	25	88 449
35 - 44	57 685	53	71 452	40 308	37	83 265
45 - 54	63 409	45	63 950	44 114	31	67 811
55 - 64	70 070	36	46 237	43 472	22	48 890
65 -	65 814	16	32 308	33 996	8	35 272
2 aikuista, ei lapsia	438 545	53	71 559	247 335	30	83 591
- 24	35 632	69	25 653	5 240	10	108 105
25 - 34	83 573	82	87 993	45 149	44	133 179
35 - 44	38 662	78	116 053	29 816	60	121 940
45 - 54	72 639	71	87 202	51 768	51	82 165
55 - 64	118 264	57	65 864	70 145	34	59 260
65 -	89 775	29	50 165	45 217	15	45 326
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	62 650	59	67 968	40 125	38	88 659
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	384 688	85	138 527	321 195	71	130 785
Muu asuntokunta	104 134	72	96 521	62 961	43	88 078

Velallisista asuntokunnista neljänneksellä eli 328 800 asuntokunnalla oli velkaa alle 10 000 euroa. Yli 100 000 euroa velkaa oli 440 570 ja yli 200 000 euroa 142 930 asuntokunnalla. Asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään 200 000 euroa, oli viisi prosenttia kaikista ja kymmenen prosenttia velallisista asuntokunnista. Vuonna 2002 yhtä paljon velkaa oli prosentilla kaikista ja 1,7 prosentilla velallisista asuntokunnista, kun vuoden 2002 velat mitataan vuoden 2016 rahassa.

Suuret velat olivat yleisiä asuntokunnilla, joiden viitehenkilö oli 25–44-vuotias. Eniten asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään 200 000 euroa, oli niiden asuntokuntien joukossa, joiden viitehenkilö oli 35–44-vuotias. Sen ikäisistä velallisista asuntokunnista 18 prosentilla eli 55 730 asuntokunnalla oli velkaa vähintään 200 000 euroa (Taulukko 2). Alle 25-vuotiailla ja eläkeikäisillä niin suuria velkoja oli harvoin.

Taulukko 2. Asuntokunnat joilla velkaa vähintään 100 000 tai 200 000 euroa 2016

Viitehenkilön ikä	Velallisia asuntokuntia	Osuus asuntokunnista, %	Velat vähintään 100 000 €	Osuus velallisista, %	Velat vähintään 200 000 €	Osuus velallisista, %
Ikäluokat yhteensä	1 392 264	52	440 565	32	142 932	10
-24	100 431	55	7 430	7	1 185	1
25 - 34	290 724	71	112 055	39	33 909	12
35 - 44	302 419	75	156 093	52	55 730	18
45 - 54	294 525	66	101 579	35	32 823	11
55 - 64	237 039	51	45 647	19	13 867	6
65 -	167 126	23	17 761	11	5 418	3

Asuntovelallisista asutokunnista 40 prosentilla oli asuntovelkaa vähintään 100 000 euroa ja kymmenellä prosentilla vähintään 200 000 euroa. Suuret asuntovelat olivat tavallisia silloin, kun asutokunnassa oli kaksi aikuista. Useimmin suuria asuntovelkoja oli niillä kahden huoltajan asutokunnilla, joissa oli lapsia. Sellaisista asuntovelallisista asutokunnista oli 58 prosentilla vähintään 100 000 ja 18 prosentilla vähintään 200 000 euroa asuntovelkaa (Liitetaulukko 1). Lapsiperheistä, joiden viitehenkilö oli 25–44-vuotias, oli 21 prosentilla eli 31 000 asutokunnalla asuntovelkaa vähintään 200 000 euroa. Usein suuria asuntovelkoja oli myös kahden aikuisen lapsettomilla asutokunnilla, joiden viitehenkilö oli 25–44-vuotias.

Alueittain suuret asuntovelat olivat yleisimpiä Etelä-Suomen asutokunnilla. Pääkaupunkiseudun asuntovelallisista asutokunnista 54 prosentilla oli asuntovelkaa vähintään 100 000 euroa ja 21 prosentilla yli 200 000 euroa. Suhteessa lähes yhtä usein suuria asuntovelkoja oli Ahvenanmaan asuntovelallisilla. Muun Helsinki-Uusimaan asuntovelallisista 14 prosentilla oli asuntovelkaa vähintään 200 000 euroa. Muualla maassa suuret asuntovelat olivat harvinaisempia, yli 100 000 euroa asuntovelkaa siellä oli noin kolmanneksella ja yli 200 000 euroa 6–8 prosentilla asuntovelallisista asutokunnista.

Asutokuntien velkojen nopein kasvu taittunut

Velkojen rasittavuutta mitataan usein suhteuttamalla velkamäärät asutokuntien käytettävissä oleviin vuosituloihin. Velkojen suhde vuoden aikana saatuihin käytettävissä oleviin rahatuloihin on velkaantumisaste. Velkaantumistilastosta velkaantumisasteet on mahdollista laskea kaikille asutokunnille tai esimerkiksi velallisille tai asuntovelallisille asutokunnille.

Asutokuntien velkaantumisvauhti oli viime vuosikymmenellä nopea, mutta viime vuosina velkaantuminen on selvästi hidastunut. Vuodesta 2002 vuoteen 2016 kasvoivat asutokuntien velat reaalisesti 112 prosenttia, kun niiden käytettävissä olevat rahatulot kasvoivat samana aikana 32 prosenttia. Kaikkien asutokuntien velkaantumisaste, eli velkojen suhde käytettävissä oleviin rahatuloihin, oli 113 prosenttia vuonna 2016, kun se vuonna 2002 oli 70 prosenttia. Vuosina 2002–2010 velkaantumisaste kasvoi 70 prosentista 110 prosenttiin, mutta sen jälkeen enää kolme prosenttiyksikköä 113 prosenttiin vuonna 2016 (Taulukko 3). Vuonna 2016 asutokuntien velat kasvoivat reaalisesti 2,2 ja käytettävissä olevat rahatulot 1,2 prosenttia.

Taulukko 3. Asutokuntien velkaantumisaste ikäluokittain vuosina 2002-2016, %

Viitehenkilön ikä	2002	2007	2010	2012	2013	2014	2015	2016
Ikäluokat yhteensä	70	101	110	111	110	111	112	113
-24	58	91	80	76	71	68	65	64
25-34	125	189	195	192	187	182	180	177
35-44	104	155	175	181	181	185	187	188
45-54	64	94	110	115	117	120	124	126
55-64	38	54	63	67	68	70	72	75
65-	12	18	23	27	28	30	32	34

Velkaisimpia olivat nuorten tai keski-ikäisten asutokunnat. Asutokunnilla, joiden viitehenkilö oli 35–44-vuotias, oli velkojen osuus vuosituloista 188 prosenttia. Seuraavaksi korkeimmat velkaantumisasteet, 177 prosenttia, olivat niillä asutokunnilla, joiden viitehenkilö oli 25–34-vuotias. Eläkeikäisten asutokuntien velkaantumisasteet olivat selvästi muita pienempiä. Yli 65-vuotiaiden asutokunnilla oli velkaa 34 prosenttia vuosituloista. Tällä vuosikymmenellä velkaantumisasteet ovat kasvaneet vain yli 35-vuotiaiden asutokunnilla, sen sijaan alle 35-vuotiaiden asutokuntien velkaantumisasteet ovat pienentyneet.

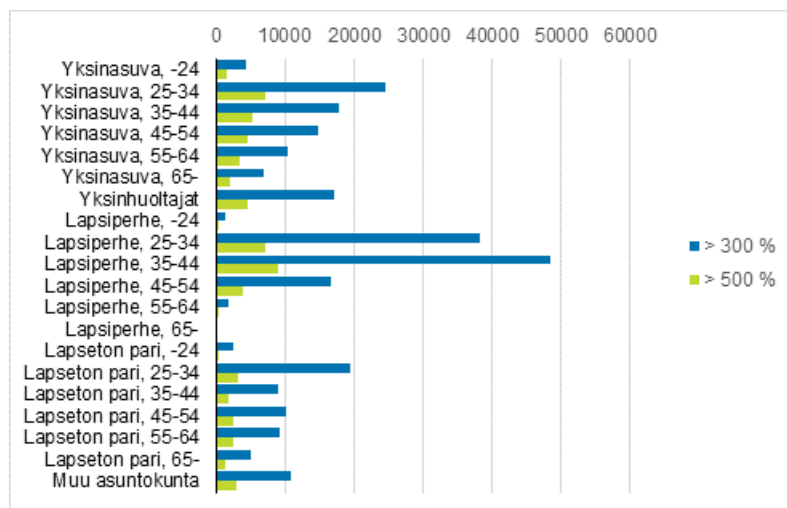
Nuorilla asuntovelallisilla usein paljon velkaa

Lähes viidenneksellä velallisista asutokunnista eli 271 100 asutokunnalla oli velkaa vähintään kolme kertaa käytettävissä olevat vuositulot. Asutokuntien kaikista veloista heillä oli puolet. Vuonna 2002 niin paljon velkaa oli 97 380 asutokunnalla eli kahdeksalla prosentilla velallisista asutokunnista. Asutokuntia,

joilla oli velkaa vähintään viisi kertaa vuositulojen verran, oli 66 600 vuonna 2016. Velallisista asuntokunnista heidän osuutensa oli viisi prosenttia ja asuntokuntien veloista 17 prosenttia (Liitetaulukko 2).

Useimmiten paljon velkaa suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin oli kahden huoltajan asuntokunnilla, joissa oli lapsia, ja joiden viitehenkilö oli alle 45-vuotias. Velallisista lapsiperheistä, joiden viitehenkilö oli 25-34-vuotias oli 41 prosentilla velkaa kolme kertaa ja kahdeksalla prosentilla viisi kertaa vuositulojen verran. Suuret velat olivat yleisiä muunkin tyyppisillä asuntokunnilla silloin, kun niiden viitehenkilö oli alle 45-vuotias.

Kuvio 3. Asuntokunnat, joilla velkaa vähintään kolme tai viisi kertaa vuositulot perhetyypin ja viitehenkilön iän mukaan 2016

Asuntovelallisten velkaantumisasasteet olivat selvästi suuremmat kuin kaikilla asuntokunnilla, 220 prosenttia. Asuntovelallisten asuntokuntien velat suhteessa tuloihin olivat sitä suuremmat, mitä nuorempi oli asuntokunnan viitehenkilö. Alle 35-vuotiailla asuntovelallisilla velkaa oli yli kolme kertaa vuositulot, mutta vielä yli 55-vuotiaillakin asuntovelallisilla oli velkaa noin puolitoista kertaa vuositulot. (Taulukko 4).

Taulukko 4. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasasteet ikäluokittain 2002-2016, %

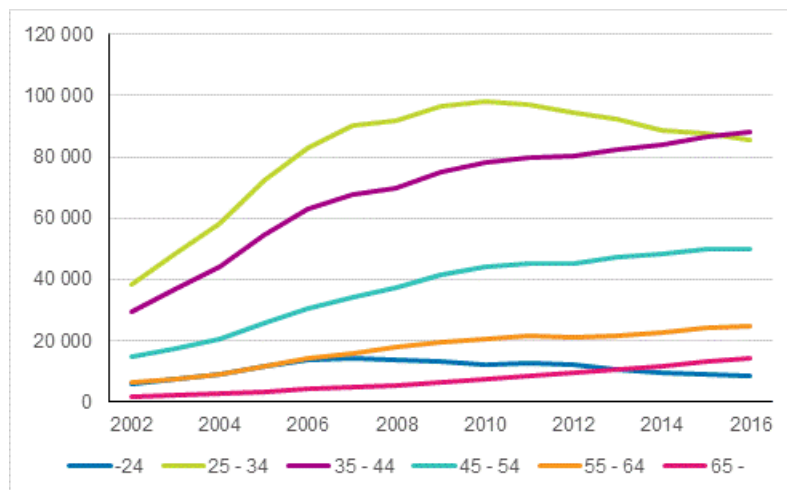
Viitehenkilön ikä	2002	2007	2010	2012	2013	2014	2015	2016
Ikäluokat yhteensä	152	203	216	216	215	217	219	220
-24	236	321	323	322	317	317	314	315
25 - 34	213	287	300	300	299	299	302	304
35 - 44	157	216	236	240	239	245	248	251
45 - 54	116	159	177	180	182	185	188	190
55 - 64	104	132	144	148	149	151	152	155
65 -	95	124	134	137	138	139	142	146

Asuntovelallisia asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulojen verran, oli 254 000. Niin paljon velkaa oli siten 29 prosentilla asuntovelallisista asuntokunnista. Asuntokuntien kaikista asuntoveloista heillä oli puolet (Liitetaulukko 3). Yksinasuvista asuntovelallisista 35 prosentilla, yksinhuoltajista 42 prosentilla ja kahden huoltajan lapsiperheistä 32 prosentilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot. Niin paljon velkaa oli sitä useammin, mitä nuorempi asuntokunnan viitehenkilö oli. Alle 35-vuotiaiden asuntovelallisten asuntokunnista joka toisella oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulojen verran. Seitsemällä prosentilla asuntovelallisista eli 59 300 asuntokunnalla oli velkaa yli viisi kertaa vuositulojen verran. Asuntokuntien kaikista asuntoveloista niillä oli 14 prosenttia.

Asuntovelallisia asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot, oli vuonna 2016 kolme kertaa niin paljon kuin vuonna 2002. Viime vuosikymmenellä kasvoi kaikenikäisten asuntokuntien

lukumäärä, joilla oli niin paljon velkaa suhteessa tuloihin, mutta vuodesta 2010 lähtien on nuorimpien, alle 35-vuotiaiden lukumäärä pienentynyt (Kuvio 4).

Kuvio 4. Asuntovelalliset asutokunnat, joilla velkaa vähintään kolme kertaa vuositulojen viitehenkilön iän mukaan 2002–2016

Eniten velkaa suhteessa tuloihin oli Ahvenanmaan, pääkaupunkiseudun ja muun Helsinki-Uusimaan asuntovelallisilla asutokunnilla. Ahvenanmaalla asuntovelallisista asutokunnista 41 prosentilla, pääkaupunkiseudulla 36 prosentilla ja muualla Helsinki-Uudellamaalla 34 prosentilla asuntovelallisista asutokunnista velat olivat vähintään kolminkertaiset vuosituloihin verrattuna. Pienimmät velkaantumistasot olivat Etelä-Suomessa ja Pohjois- ja Itä-Suomessa, missä asuntovelallisista neljänneksellä oli velkaa yli kolme kertaa vuositulojen verran. Lähes yhtä pieni osuus, 28 prosenttia, oli Etelä-Suomen asuntovelallisista asutokunnista sellaisia, joilla oli velkaa yli kolme kertaa vuositulojen verran.

Taulukko 6. Asuntovelallisten asutokuntien velkaantumistaso suuralueittain 2002-2016, %

Suuralue	2002	2007	2010	2012	2013	2014	2015	2016
Koko maa	152	203	216	216	215	217	219	220
Pääkaupunkiseutu	153	209	227	231	225	233	233	239
Muu Helsinki-Uusimaa	157	222	233	232	231	230	231	232
Etelä-Suomi	150	202	213	210	211	211	212	211
Länsi-Suomi	152	198	211	211	212	213	216	217
Pohjois- ja Itä-Suomi	148	194	203	203	204	205	205	206
Ahvenanmaa-Åland	151	208	226	234	237	246	246	260

Asuntovelallisten keskimääräiset käytettävissä olevat rahatulot olivat 53 470 euroa, kun ne kaikilla asutokunnilla olivat 39 270 euroa. Asuntovelallisten asutokuntien tulot olivat siis runsaan kolmanneksen suuremmat kuin kaikilla asutokunnilla. Asuntovelallisista asutokunnista 30 prosenttia kuului ylimpään tuloviidennekseen ja vain kahdeksan prosenttia pienituloisimpaan viidennekseen. Velkaa asuntovelallisilla oli sitä enemmän, mitä hyvätuloisempia ne olivat.

Taulukko 5. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasteet tuloviideneksittäin 2002-2016, %

Tuloviidennes	2002	2007	2010	2012	2013	2014	2015	2016
Tuloviidennekset yhteensä	152	203	216	216	215	217	219	220
1. tuloviidennes	238	348	372	361	359	352	352	343
2. tuloviidennes	180	244	258	254	253	252	253	251
3. tuloviidennes	162	220	231	229	231	230	233	233
4. tuloviidennes	151	205	214	214	214	216	218	219
5. tuloviidennes	134	177	190	193	191	195	196	200

Alimpaan tuloviidennekseen kuuluvilla asuntokunnilla oli asuntovelkaa keskimäärin 64 990 euroa ja ylimpään tuloviidennekseen kuuluvilla 124 590 euroa. Tuloihin suhteutettuna velat olivat silti sitä suuremmat, mitä pienituloisempi asuntokunta oli. Alimpaan tuloviidennekseen kuuluvista asuntovelallisista asuntokunnista 44 prosentilla oli velkaa vähintään kolme kertaa vuositulot, kun niin paljon velkaa oli ylimpään viidennekseen kuuluvista 23 prosentilla.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Asuntovelallisten asuntokuntien luku asuntovelan suuruuden mukaan 2016

Perhetyyppi ja ikä	Asuntovelallisia asuntokuntia	Asuntokuntia, joilla asuntovelkaa yli 100 000 €	Osuus asuntovelallisista, %	Asuntokuntia, joilla asuntovelkaa yli 200 000 €	Osuus asuntovelallisista, %
Asuntokunnat yhteensä	879 531	347 527	40	90 988	10
- 24	14 301	6 321	44	690	5
25 - 34	168 994	100 304	59	24 700	15
35 - 44	248 000	134 697	54	39 840	16
45 - 54	219 272	72 229	33	17 934	8
55 - 64	144 039	25 324	18	5 801	4
65 -	84 925	8 652	10	2 023	2
1 hengen talous	207 915	44 828	22	5 535	3
- 24	5 646	1 775	31	74	1
25 - 34	40 379	14 198	35	1 114	3
35 - 44	40 308	12 390	31	1 713	4
45 - 54	44 114	9 267	22	1 404	3
55 - 64	43 472	4 988	11	824	2
65 -	33 996	2 210	7	406	1
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	40 125	14 168	35	1 962	5
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	321 195	187 320	58	58 040	18
- 24	2 435	1 483	61	263	11
25 - 34	72 246	52 641	73	15 092	21
35 - 44	149 291	93 993	63	31 103	21
45 - 54	84 458	35 100	42	10 313	12
55 - 64	11 456	3 651	32	1 113	10
65 -	1 309	452	35	156	12
2 aikuista, ei lapsia	247 335	80 394	33	19 814	8
-24	5 240	2 748	52	288	5
25 - 34	45 149	28 790	64	7 555	17
35 - 44	29 816	15 741	53	4 564	15
45 - 54	51 768	15 575	30	3 416	7
55 - 64	70 145	12 383	18	2 758	4
65 -	45 217	5 157	11	1 233	3
Muu asuntokunta	62 961	20 817	33	5 637	9

Liitetaulukko 2. Velallisten asuntokuntien luku ja osuus veloista velkaantumisasasteen mukaan vuonna 2016

Perhetyyppi ja ikä	Velallisia asuntokuntia	Asuntokuntia, joilla velkaa 3 kertaa vuositulot	Osuus velallisista, %	Osuus veloista, %	Asuntokuntia, joilla velkaa 5 kertaa vuositulot	Osuus velallisista, %	Osuus veloista, %
Asuntokunnat yhteensä	1 392 264	271 116	19	50	66 600	5	17
-24	100 431	8 300	8	51	2 650	3	20
25 - 34	290 724	85 659	29	63	19 258	7	19
35 - 44	302 419	88 074	29	53	19 395	6	16
45 - 54	294 525	50 073	17	42	13 380	5	17

Perhetyyppi ja ikä	Velallisia asuntokuntia	Asuntokuntia, joilla velkaa 3 kertaa vuositulot	Osuus velallista, %	Osuus veloista, %	Asuntokuntia, joilla velkaa 5 kertaa vuositulot	Osuus velallisista, %	Osuus veloista, %
55 - 64	237 039	24 770	10	36	7 615	3	17
65 -	167 126	14 240	9	39	4 302	3	21
1 hengen talous	402 247	79 993	20	58	25 168	6	25
-24	52 122	4 156	8	55	1 615	3	26
25 - 34	93 147	24 332	26	68	7 364	8	27
35 - 44	57 685	18 104	31	63	5 454	9	26
45 - 54	63 409	15 183	24	56	4 836	7	25
55 - 64	70 070	10 615	15	47	3 522	5	23
65 -	65 814	7 603	12	46	2 377	4	24
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	62 650	17 379	28	61	4 625	7	23
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	384 688	106 646	28	52	21 521	6	16
-24	6 083	1 339	22	66	340	6	24
25 - 34	89 256	36 874	41	66	7 231	8	19
35 - 44	167 012	49 523	30	52	9 372	6	15
45 - 54	104 025	16 691	16	40	3 914	4	15
55 - 64	16 232	1 941	12	38	563	3	16
65 -	2 080	278	13	50	101	5	31
2 aikuista, ei lapsia	438 545	56 325	13	42	12 342	3	14
-24	35 632	2 406	7	44	506	1	12
25 - 34	83 573	19 487	23	57	3 303	4	13
35 - 44	38 662	9 303	24	51	1 823	5	15
45 - 54	72 639	9 919	14	38	2 431	3	14
55 - 64	118 264	9 572	8	32	2 700	2	14
65 -	89 775	5 638	6	35	1 579	2	18
Muu asuntokunta	104 134	10 773	10	38	2 944	3	17

Liitetaulukko 3. Asuntovelalliset asuntokunnat velkaantumisasteen mukaan 2016

Perhetyyppi ja ikä	Asuntovelallisia asuntokuntia	Asuntokuntia, joilla velkaa 3 kertaa vuositulot	Osuus asuntovelallista, %	Osuus asuntoveloista, %	Asuntokuntia, joilla velkaa 5 kertaa vuositulot	Osuus asuntovelallista, %	Osuus asuntoveloista, %
Asuntokunnat yhteensä	879 531	254 013	29	50	59 277	7	14
-24	14 301	7 704	54	68	2 367	17	23
25 - 34	168 994	83 508	49	65	18 292	11	17
35 - 44	248 000	85 789	35	52	18 294	7	13
45 - 54	219 272	45 903	21	40	11 418	5	12
55 - 64	144 039	20 622	14	34	5 808	4	12
65 -	84 925	10 487	12	36	3 098	4	15
1 hengen talous	207 915	73 123	35	61	22 269	11	23
-24	5 646	3 785	67	81	1 465	26	37
25 - 34	40 379	23 195	57	74	6 877	17	27
35 - 44	40 308	17 395	43	64	5 102	13	23
45 - 54	44 114	13 970	32	55	4 227	10	21
55 - 64	43 472	9 078	21	46	2 816	6	19
65 -	33 996	5 700	17	46	1 782	5	21
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	40 125	16 901	42	63	4 403	11	21
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	321 195	103 503	32	51	20 017	6	12
-24	2 435	1 288	53	70	307	13	20
25 - 34	72 246	36 451	50	66	7 016	10	16
35 - 44	149 291	48 516	32	51	8 882	6	11
45 - 54	84 458	15 362	18	37	3 289	4	10
55 - 64	11 456	1 659	14	34	440	1	11
65 -	1 309	227	17	38	83	6	15
2 aikuista, ei lapsia	247 335	51 336	21	45	10 381	4	11
-24	5 240	2 303	44	60	452	9	14
25 - 34	45 149	19 104	42	60	3 137	7	12
35 - 44	29 816	9 062	30	50	1 711	6	12
45 - 54	51 768	9030	17	36	2 046	4	10
55 - 64	70 145	7 783	11	31	1 961	3	10
65 -	45 217	4 054	9	31	1 074	2	12
Muu asuntokunta	62 961	9 150	15	33	2 207	4	9

Liitetaulukko 4. Velallisten asuntokuntien luku ja velkaantumisasteet 2016

Perhetyyppi ja ikä	Asuntokuntia	Velkaantumisaste, kaikki asuntokunnat, %	Velallisia asuntokuntia	Velkaantumisaste, velalliset asuntokunnat, %	Asuntovelallisia asuntokuntia	Velkaantumisaste, asuntovelalliset asuntokunnat, %
Asuntokunnat yhteensä	2 654 657	113	1 392 264	177	879 531	220
-24	182 431	64	100 431	104	14 301	315
25 - 34	407 507	177	290 724	222	168 994	304
35 - 44	404 394	188	302 419	226	248 000	251
45 - 54	446 813	126	294 525	168	219 272	190
55 - 64	469 468	75	237 039	126	144 039	155
65 -	744 044	34	167 126	116	84925	146
1 hengen talous	1 131 424	78	402 247	189	207 915	256
-24	110 373	52	52 122	108	5 646	387
25 - 34	163 910	128	93 147	206	40379	340
35 - 44	108 855	148	57 685	238	40 308	290
45 - 54	141 554	112	63 409	207	44114	247
55 - 64	194 023	70	70 070	161	43 472	196
65 -	412 709	26	65 814	140	33 996	177
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	105 655	133	62 650	209	40 125	279
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	451 112	187	384 688	215	321 195	237
-24	8 646	130	6 083	171	2435	313
25 - 34	101 906	244	89 256	270	72 246	310
35 - 44	187 992	208	167 012	231	149 291	246
45 - 54	127 549	143	104 025	171	84 458	186
55 - 64	21 770	112	16 232	145	11 456	169
65 -	3 249	118	2 080	171	1 309	190
2 aikuista, ei lapsia	821 330	82	438 545	142	247 335	190
-24	51 630	64	35 632	89	5 240	291
25 - 34	102 282	162	83 573	191	45 149	284
35 - 44	49 407	172	38 662	209	29 816	243
45 - 54	102 156	116	72 639	155	51 768	183
55 - 64	206 922	70	118 264	116	70 145	143
65 -	308 933	34	89 775	107	45 217	132
Muu asuntokunta	145136	101	104 134	134	62 961	168

Velkaantumistilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Velkaantumistilasto perustuu koko asuntokuntaväestön kattavaan aineistoon, joten sillä voidaan kuvata asuntokuntien velkoja ja niiden jakautumista luotettavasti myös pienemmissä väestöryhmissä, esimerkiksi aluenäkökulmasta. Tilasto täydentää siten otosaineistoista (Tulonjakotilasto, Varallisuustutkimukset) tai makrotason luottokantatilastoista saatavaa kuvaa velkojen määrästä ja jakautumisesta velkalajeittain ja asuntokunta- tai kotitaloustyypeittäin.

2. Tilaston menetelmäkuvaus

Velkaantumistilasto perustuu vuosittain hallinnollisista rekistereistä yhdisteltyyn koko väestön kattavaan kokonaisaineistoon, joka sisältää yksityiskohtaista tietoa rekisterikotitalouksien veloista, koroista ja tuloista. Luotto- ja rahoituslaitokset, huoltokonttorit, työnantajat, valtio, kunnat, vakuutus- ja eläkelaitokset ja vakuutusyhtiöt jättävät verohallitukselle vuosi-ilmoitukset verovelvollisten lainoista ja luotollisista shekkitileistä (ei limiitti), niiden käyttötarkoituksesta ja maksetuista koroista. Vuosi-ilmoituksissa lainakohtaiset laina- ja korkotiedot koskevat luonnollisten henkilöiden (ml. elinkeinonharjoittajat, maa- ja metsätalouden harjoittajat) ja kuolinpesien lainoja 31.12. Velallisia voivat olla myös ulkomaalaiset. Mukana ei ole huoltokonttorien ja muiden yleisimpien luotonantajien tietoja lainoista, joiden käyttötarkoitus on muu kuin asuntovelka tai valtion tai Ahvenanmaan maakuntahallituksen takaama opintovelka ja joiden velkapääoma on enintään 1700 euroa. Tilaston kohdeperusjoukon muodostavat asuntokunnat eli ns. asuntokuntaväestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät pysyvästi ulkomailla asuvat, osoitteettomat ja laitosväestö (esimerkiksi pitkäaikaisesti vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa tai sairaaloissa asuvat).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Velkaantumistilaston tietoja verrataan koko maan tasolla Tilastokeskuksen luottokantatilaston ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilaston tietoihin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Velkaantumistilastoa tehdään vuosittain, ensimmäisen kerran tilasto ilmestyi vuonna 2008. Edellisvuoden velkatiedot julkaistaan noin puoli vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Tulotiedot saadaan myöhemmin. Uusimmilla tulotiedoilla täydennetyt tiedot julkaistaan noin vuosi tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Velkaantumistilaston tietoja julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla osoitteessa www.tilastokeskus.fi/ Tulot ja kulutus aihealueen alla.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Velkaantumistilastosta on vertailukelpoinen aikasarja-aineisto vuosilta 2002–2011. Vuonna 2012 muiden velkojen määrittely muuttui siten etteivät ne enää sisällä rahoituslaitosten myöntämiä ns. jatkuvia luottoja (ks. tarkemmin Käsitteet ja määritelmät). Muutos vaikuttaa paitsi muiden velkojen määrään ja velallisten lukumääriin myös velkojen kokonaissummaan ja keskimääräisiin velkoihin. Vuodesta 2015 lähtien ei opintovelkoja enää saada eritellysti, vaan ne sisältyvät muihin velkoihin. Velkaantumistilaston asuntovelkoihin eivät sisälly taloyhtiölainat, jotka ovat mukana rahoitustilinpäiden asuntovelloissa.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tietoja kotitaloussektorin veloista julkaistaan myös mm. Tilastokeskuksen rahoitustilinpidoissa ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilastoissa. Määrittely- ja käsite-erojen vuoksi näiden tiedot voivat poiketa toisistaan. Rahoitustilinpidon kotitaloussektorin velkoihin kuuluvat myös asunto-osakeyhtiöiden osakaslainat, jotka velkaantumistilastosta puuttuvat. Rahoitustilinpitoon perustuen kansantalouden tilinpito julkaisee kotitaloussektorin velkaantumisasteita. Ne poikkeavat velkaantumistilastossa julkaistuista paitsi velka-, myös tulokäsitteen osalta.

Lisätietoja

Timo Matala 029 551 3422
Vastaava tilastojohtaja:
Jari Tarkoma

toimeentulo@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi/til/velk
Lähde: Velkaantumistilasto 2016. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISBN 978-952-244-125-6
(pdf)